

A13/A16 ROTTERDAM

Toelichting Deelgebied Lage Bergse Bos

Februari 2015

TOELICHTING DEELGEBIED LAGE BERGSE BOS

Het gebied

Het recreatiegebied Lage Bergse Bos (LBB) in de gemeente Lansingerland ligt tegen de bebouwde kom van het Molenlaankwartier in deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek en is in 1970 aangelegd. Van oorsprong was het een weidegebied in een droogmakerij; een meer dat in de 18e eeuw is drooggemalen door molens. De polder ligt daarom erg laag ten opzichte van zijn omgeving, te weten 6 meter beneden NAP. Het recreatiegebied Lage Bergse Bos is ongeveer 160 hectare groot. Het gebied is ontworpen in Engelse Landschapsstijl.

Oplossingenkaart, uitsnede Lage Bergse Bos

De rijksweg 13-16 Rotterdam

Uitgangspunt van Rijkswaterstaat is dat in het Lage Bergse Bos (LBB) de rijksweg 13-16 Rotterdam (afgekort: de A13/A16) in een gesloten tunnel van maximaal 8 meter hoog (incl. deklaag) op maaiveldniveau komt te liggen, ook wel een landtunnel genoemd.

In dit deel is de A13/A16 2x2 rijstroken breed, met daarnaast een ruimtereservering per rijrichting ten behoeve van een mogelijke, toekomstige uitbreiding.

De weg gaat in een tunnel onder de Grindweg / Bergweg -Zuid en de Rotte. De tunnelmonden liggen net buiten het recreatiegebied.

Na aanleg ontstaat in het LBB een grondlichaam met de landtunnel eronder. Op plaatsen waar grond naast en over de tunnel wordt gelegd varieert het ruimtebeslag. Dit is afhankelijk van de steilheid van de taluds aan weerszijden.

Ten behoeve van het technisch functioneren van de installaties in de tunnel zullen twee technische tunnel gebouwen worden gerealiseerd aan weerszijde van het gebied, nabij de Bosweg aan de westzijde en nabij de Rottebandreef aan de oostzijde. De gebouwen zullen circa 6 meter hoog zijn en 1200 vierkante meter per locatie in beslag nemen, inclusief de benodigde parkeerplaatsen en toegangsweg. Qua vormgeving zullen de gebouwen ingepast worden in de omgeving, zodat ze daar zo goed mogelijk in opgaan.

Hoogteligging landtunnel

In het voorliggende ontwerp voor de rijksweg A13/A16 is het trajectdeel in het Lage Bergse Bos ingepast in de vorm van een tunnel op maaiveld, conform de bestuurlijke principeafspraken uit 2011 en het Standpunt van de Minister uit 2013.

Tijdens het participatietraject hebben omwonenden als wens geuit dat de tunnel lager wordt aangelegd. Ook het Recreatieschap Rottemeren heeft een voorkeur uitgesproken voor een verdiepte aanleg. Eerder bleek dit ook in de Rotterdamse gemeenteraad een aandachtspunt. Bij de behandeling van de bestuurlijke principeafspraken in 2012 is destijds een motie aangenomen waarin o.a. wordt verzocht om (binnen de budgettaire en technische kaders) in de aanbestedingsfase van het project te sturen op een zo laag mogelijke situering van de tunnel en een resultaat dat de toegankelijkheid van het recreatiegebied het beste mogelijk maakt.

Het lager aanleggen van de landtunnel is een inpassingsmaatregel die wordt meegenomen in de prioritering door de regio.

Inrichting

Samenhangend beeld van weg en omgeving

Ten behoeve van de inpassing van de rijksweg in het recreatiegebied en de verdere inrichting daarvan trekken Rijkswaterstaat (RWS) en het Recreatieschap Rottemeren samen op. Daarbij maakt RWS inzichtelijk wat de technische randvoorwaarden betreffende de landtunnel zijn en wat de omvang van de wettelijke compensatie is van ecologie (zoals vleermuisroutes), natuur (bomen) en water. Het Recreatieschap Rottemeren stelt een visie en een schetsontwerp voor het gebied op die rekening houdt met de komst van de A13/A16, de inpassing daarvan en die een beeld geeft van de ambitie vanuit het Recreatieschap. Hierbij maakt het Recreatieschap o.a. gebruik van de opbrengst uit de participatie in het kader van het A13/A16-project. De participatie heeft plaatsgevonden in de vorm van zogenaamde gebiedstafels, waarbij vertegenwoordigers van omwonenden, gebruikers van het recreatiegebied en naast andere belangenbehartigers ook de gemeenten Lansingerland en Rotterdam mee hebben kunnen praten over het ontwerp. Daarnaast heeft participatie via internet plaatsgevonden, de zogenaamde e-participatie, waarbij belanghebbenden suggesties konden doen voor de inpassingsvraagstukken. Al deze elementen zijn in samenspraak tussen RWS en het Recreatieschap Rottemeren gecombineerd tot een samenhangend beeld van de weg en de omgeving.

Inrichtingsplan Lage Bergse Bos

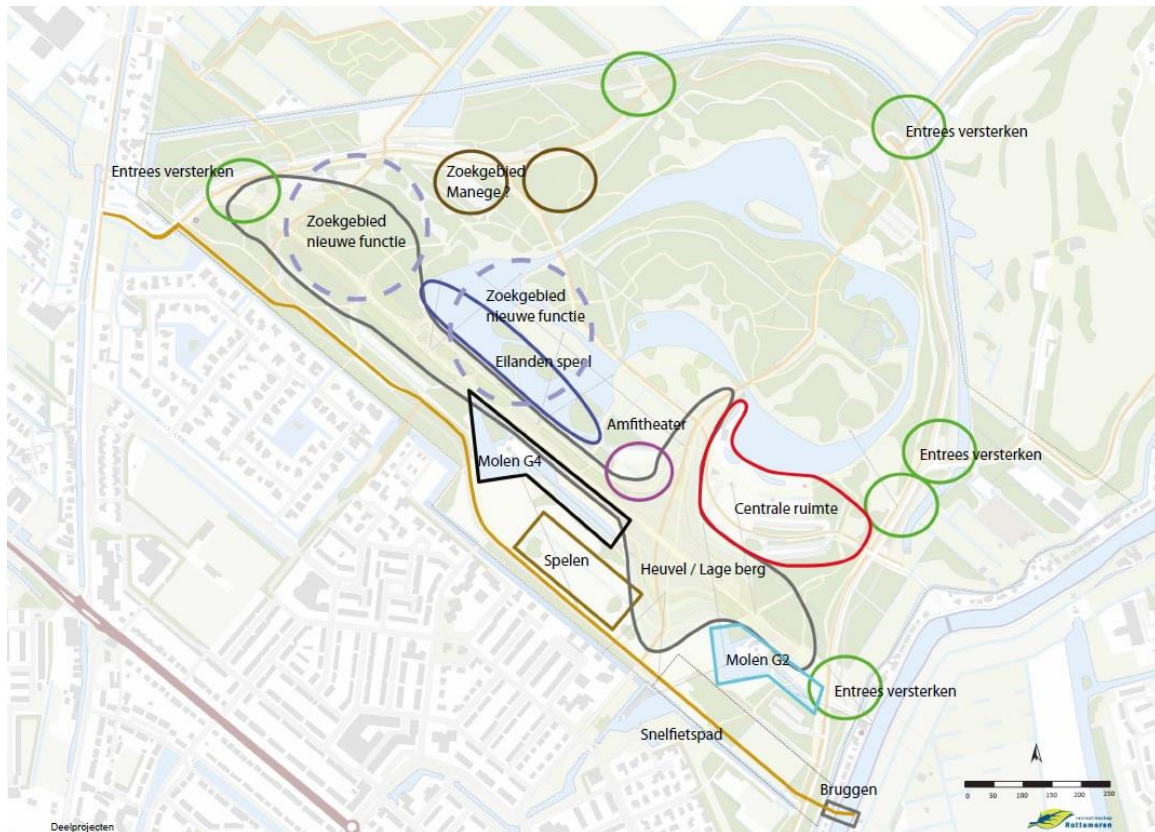
Het inrichtingsplan van het Recreatieschap Rottemeren kent op dit moment de status van een ontwerpschets. Dat geeft aan dat het de ambitiekoers voor het gebied bevat. In een volgende fase zal gezien worden wat daarvan op welke termijn gerealiseerd kan worden.

Functionaliteiten en beleving

Het Lage Bergse Bos is een recreatiegebied voor ontspanning, een actieve wandeling of een ontmoeting met de Schotse Hooglanders. Men kan de hond uitlaten, vissen, sporten, paardrijden, barbecueën en zonnen. De beplanting is veertig jaar oud en geeft het gebied al een boskarakter. Al deze functionaliteiten blijven behouden met de komst van de A13/A16 en worden daar waar mogelijk uitgebreid zonder dat het Lage Bergse Bos zijn karakter verliest.

Met de komst van de ingepaste A13/A16 landtunnel krijgt het recreatiegebied een derde dimensie erbij in de vorm van een heuvellandschap. De hoogteverschillen – maximaal 8 meter hoog – bieden gebruiksmogelijkheden tot het creëren van uitzichten. De heuvel biedt ruimte voor bijvoorbeeld sledehellingen, een amfitheater, speel- en klimwand en glijbanen. Bij de centrale, relatief open ruimte ten noorden van het tunneltracé zijn parkeervoorzieningen en horeca en kan er gebarbecued worden. De flauwe helling ten westen ligt erg gunstig qua bezonning om te luieren. Het recreatiegebied ligt over de tunnelbak heen en verzacht het harde lijnvormige van de tunnel.

Overzicht functionaliteiten Lage Bergse Bos

Heuvelandschap

Er wordt gebruik gemaakt van flauwe en steile hellingen. De ruime flauwe hellingen zijn goed toegankelijk voor fietsers en wandelaars waarvoor een deel van het huidige recreatiegebied moet verdwijnen. Op andere plekken zijn steilere hellingen toegepast om de molens, bestaande bomen en het water ruimte te geven. Tussen de molens ontstaat een ruime groen ingerichte strook met beplanting grenzend aan de wijk Hillegersberg. De rest van heuvel op het tunneltracé is met relatief steile hellingen ingepast. Deze noordelijke en zuidelijke hellingen worden met nieuw bos beplant.

Vanaf de noordhelling, direct aan de grote vijver met de eilandenroute, komen doorzichten op de waterpartij. Het heuvelandschap past in de Engelse landschapstijl.

Entrees en routes

In het verlengde van de Mahlersingel liggen routes voor fietsers en wandelaars van en naar het recreatiegebied vanuit de aangrenzende woonwijk. Deze route is op het heuvelandschap met een zo flauw mogelijke hellingen ingepast. Dit vormt de derde hoofdroute voor recreatief fiets- en wandelverkeer, naast de bestaande doorgaande recreatieve en utilitaire (woon-werk verkeer en scholieren) fiets- en wandelroutes aan de westzijde van het recreatiegebied (via de hoofdentree Grindweg) en de hoofdentree van het recreatiegebied aan de oostzijde (Rottebandreef). De twee hoofdentrees aan de west- en oostzijde krijgen een open karakter. Vanaf de Rottebandreef wordt het zicht op molenstomp G2 hersteld. De fiets- en wandelroutes langs de Rotte blijven gehandhaafd. Visueel wordt op een aantal plaatsen het zicht vanaf de Rotte(kade) op het recreatiegebied beter beleefd.

Autoroutes

Het Lage Bergse Bos kent twee autoroutes, te weten de Bosweg aan de westzijde en de Rottebandreef aan de oostzijde. Beide routes worden na de realisatie van de A13/A16 teruggebracht naar de oorspronkelijke, huidige staat.

Doorgaande fietsroute

Tussen de landtunnel en het Molenlaankwartier komt een nieuwe doorgaande recreatieve en utilitaire oost-west fietsverbinding die onderdeel vormt van de fietsroute langs de noordflank van Rotterdam. Het verlengde van deze fietsroute wordt aan de westzijde aangetakt op de route in het deelgebied Midden. Aan de oostzijde van het recreatiegebied wordt een nieuwe brug over de Rotte

en de boezemvaart aangelegd. Fietsers en voetgangers krijgen een directe verbinding richting het Terbregseveld en het Kralingse bos. Dit fietspad is een wens van de voormalige Stadsregio Rotterdam, die sinds 1 januari 2015 is opgegaan in de Metropoolregio Rotterdam – Den Haag.

Recreatief pad

Bovenop de heuvel van de landtunnel komt een doorgaand recreatief wandelpad van ca. 5 m breed. Het pad glooit mee met de verschillende hoogten. Op het recreatief pad kan men hardlopen, skaten- en skeeleren. Het maakt een onderdeel uit van de ommetjes "bos" en "vijver".

Watercompensatie

Door de aanleg van de A13/A16 wordt veel water gedempt. Compensatie hiervan vindt in hetzelfde peilvak en zoveel mogelijk binnen of nabij het recreatiegebied plaats (bijvoorbeeld rond het centrale eiland). Aan de zijde van het recreatiegebied wordt een natuurvriendelijke oever aangelegd.

Extra water

Rond de molenstomp G2 wordt extra water gecreëerd.

De vijver aan de noordwestkant van de tunnel wordt vergroot door het verdwijnen van de bestaande eilandjes. De huidige wandelroute over de eilandjes zal hiermee deels verdwijnen, maar wordt vervangen door een nieuwe eilandenroute.

Beplanting / Boscompensatie

Op diverse knooppunten van routes zullen losse boomgroepen worden beplant. Ter compensatie van gekapt bos wordt nieuw bos op de taluds van de landtunnel geplant. In het middenstuk, waar de belangrijke fiets- en wandelroutes lopen, blijft de ruimte meer open. Vanaf dit punt heeft men mooie uitzichten over de centrale ruimte bij de horeca Bergse Plas en de hoofdentreerimte aan de woonwijkzijde.

Het dak van de landtunnel heeft een breed recreatief pad met een vloeiend verloop, geflankeerd door hoge en lage heesters. Op plaatsen met uitzicht komt bloemrijk of recreatief gras. Op het dak zijn onzichtbaar waterbuffersystemen en bevloeiingssystemen noodzakelijk om te voorkomen dat de beplanting verdrinkt dan wel verdroogt.

Bij de beplanting wordt rekening gehouden met de routes die vleermuizen in het gebied afleggen, tussen de woonwijken ten zuiden van het Lage Bergse Bos en het recreatiegebied zelf. Dit in het kader van de ecologische compensatie. Dit betekent dat er bosschages op het tunneldak aangeplant worden.

Realisatiefase A13/A16

De realisatiefase, waarin de A13/A16 wordt aangelegd, start in 2017 en loopt tot en met 2021. In die periode zal het recreatiegebied minder goed bruikbaar zijn. Wel wordt aan de aannemer meegegeven dat hij het gebied zo bruikbaar mogelijk moet houden. Dat houdt onder andere in dat het deel waar de bouw plaatsvindt op diverse plaatsen oversteekbaar is voor langzaam verkeer. Ook zal zorg worden besteed aan de kwaliteit van het gebied dat aan de bouwstrook grenst, zodat de functionaliteit van het Lage Bergse Bos zo goed mogelijk behouden blijft.

Over de bouwmethodiek die door de aannemer zal worden toegepast en een eventuele fasering is nog niets mede te delen, omdat het uitbestedingstraject richting kandidaat aannemers nog plaats moet vinden. Ook over de aanvoerroutes van en naar de bouwstrook is niets bekend. Wel zal aan de aannemer worden meegegeven dat de overlast van de aan- en afvoerroutes zo klein mogelijk gehouden moet worden. Dat geldt ook voor de keuze van opslagplaatsen van bouwmaterialen en gronden.

Tenslotte wordt tijdens de realisatiefase de doorwerking van de werkzaamheden op de grondwaterstanden gemonitord en indien nodig worden er maatregelen getroffen om te voorkomen dat er sprake is van een negatieve doorwerking in het recreatiegebied of aangrenzende wijken.

Nadere informatie

Voor nadere informatie over het A13/A16-project en over de inrichting van het Lage Bergse Bos kunt u terecht op:

- <http://www.a13a16rotterdam.nl>
- <http://www.heerlijkbuiten.nl/natuur-en-recreatieschappen/rottemeren>

U kunt ook mailen naar: rijksweg13-16rotterdam@rws.nl